

Válka na Ukrajině Denní přehled zpráv. Den 88-89

Vypracovali Sofia Oliynyk a Maryana Zaviyska

Města pod útokem. Prezident Volodymyr Zelenskyj [oznámil](#), že situace v Donbasu je mimořádně vážná, neboť ruská armáda pokračuje ve svém pokusu o postup proti Slovjangsku a Severodoněcku. Rusové o víkend stříleli na hudební školu ve Svjatogorsku v **Doněcké oblasti**. Během jednoho dne ruští útočníci ostřelovali 12 obcí v Doněcké oblasti. Ostřelování poškodilo 58 civilních objektů a byla zaznamenána také zranění a úmrtí. V **Luhanské oblasti** byl Rusy podruhé zničen most mezi Severodoněckem a Lysyčanskem. Poprvé byl most vyhozen do povětří v roce 2014. Ruské síly se pokoušejí zcela přerušit logistické spojení v regionu. V [Severodoněcku](#) funguje tamní nemocnice pouze se třemi zbývajících lékaři, kterým asistuje pět zdravotních sester. V nemocnici je 20 pacientů. Nejméně 70 budov bylo v Luhanské oblasti poškozeno během jednoho dne v důsledku ruského ostřelování. V **oblasti Záporoží** ruské rakety v neděli ostřelovaly civilní infrastrukturu v jedné z vesnic Vilňanského okresu. V neděli ruští okupanti více než hodinu ostřelovali raketomety MLRS GRAD obce v **Sumské oblasti**. Hraniční osady v **Černihivské oblasti** jsou nadále pod útokem z ruských území. Ruské jednotky provedly na oblast asi 9 útoků minomety. Město **Mykolajiv** bylo v neděli ostřelováno kazetovou municí.

Okupovaná města. Samozvané úřady na okupovaných územích **regionu Záporoží** opakovaně [vyhrožují](#) majitelům místních podniků, kteří odmítají obchodovat v rublech. Hnutí odporu na okupovaných územích pokračuje. Ráno 22. května, v dočasně okupovaném městě Enerhodar, neznámá osoba vyhodila do vzduchu vstupní dveře budovy, kde bydlí chránělec okupantů. V **Chersonské oblasti** ruské jednotky obsadily Olešivské písky, největší písečný masiv v suché stepní oblasti Evropy, s rozlohou 11 tisíc hektarů.

Guvernér **Charkovské oblasti** Oleh Synehubov [oznámil](#), že Halyna Turbabová, starostka okupovaného Dvorične, byla čtyři dny nezákonně zadržována Rusy.

Mariupol. Prezident Zelenskyj [oznámil](#), že očekává výměnu obránců Azovstalu, jakmile to bude možné. *Naši lidé obdrželi signál od armády, že mají právo vyjít ven a zachránit si život. Čekáme na možnosti výměny. Všichni obránci Mariupolu se vrátí domů. Civilisté a lékaři, vážně zranění, už se dostali ven. V současné době se lidé průběžně dostávají ven. Vypadá to, že v blízké budoucnosti, ani ne ve dnech, ale v hodinách, bude evakuace všech dokončena."*

Nyní budou muži z Mariupolu [hlídat](#) město společně s ruskou armádou a „Lidovými milicemi Doněcké lidové republiky“. Skutečným účelem takové „hlídky“ je údajně posílit pátrání po aktivistech. Samozvané úřady začínají hledat nejen aktivisty, ale především zaměstnance veřejných služeb, učitele a další odborníky.

Ukrajinská ombudsmanka Ludmyla Denisovová [uvádí](#), že Mariupol je na pokraji epidemie a ekologických katastrof. Během téměř tří měsíců bitev a okupace pohřbívali obyvatelé města příbuzné a sousedy zabitými ruskými vojsky na dvorech u domů, v blízkosti vodovodu a kanalizace. Většina hrobů je velmi mělká, téměř přímo pod povrchem. Po spuštění poškozených vodovodních systémů začala voda rozlita na zemi odhalovat přírodní pohřebiště. Proto je zde vysoké riziko vzniku řady nemocí. Ruské jednotky navíc proměnily město ve skládku, protože systém odvozu a zpracování odpadu nefunguje. Lidé odkládají odpadky blízko domů, ale nikdo je neodvážá. Na některých místech je odpad navíc zaplaven vodou z poškozených vodovodních trubek a deštěm, což vede k růstu patogenních bakterií. Půda a podzemní vody ve městě jsou také kontaminovány chemickými látkami a těžkými kovy kvůli výbuchům raket a leteckých bomb. Obyvatelům Mariupolu hrozí hromadná otrava a epidemie infekčních nemocí.

Filtrační tábory. Okupanti [zvyšují počet](#) deportací mužů z bombardovaného Mariupolu do „filtračních táborů“. V těchto táborech v Bezymenném a Kozackém v okrese Novoazovsk v Doněcké oblasti žije asi 4000 lidí. Jejich počet se jen za poslední dva týdny zdvojnásobil. Nikdo z těch, kteří byli zadrženi v táborech, se nevrátil. Muži zde žijí v hrozných podmínkách, spí na podlaze, dusí se v nehygienickém prostředí, jsou mučeni a týráni. Okupanti tvrdí, že v červenci a srpnu budou „mobilizováni“ do řad nelegálních ozbrojených skupin Luhanské a Doněcké lidové republiky.

Krym. Ruské síly [nedovolují](#) ukrajinským kamionům pokračovat za území Krymu. Vyrabované zboží z nákladních vozů se nejprve převáží na poloostrov, kde se prodává za nízkou cenu speciálním překupníkům z Ruska, kteří zboží později dále přepravují a prodávají za tržní ceny.

Ukrajinský parlament. Ukrajinský parlament [odhlasoval](#) prodloužení stanného práva a všeobecné mobilizace na Ukrajině o 90 dnů, do 23. srpna. Parlament také [zakázal](#) léky z Ruska a Běloruska a zrušil různé dohody se Společenstvím nezávislých států (SNS). Mezi ně patří vypovězení dohody mezi Ukrajinou a Ruskou federací o zamezení dvojího zdanění, dohoda „o zachování památky odvahy a hrdinství národů Společenství nezávislých států ve Velké vlastenecké válce“, o společném zemědělském trhu a boji proti nelegální migraci. Po návrzích prezidenta se do sněmovny znovu vrátil ke schválení zákon, který uznává Rusko jako teroristický stát, jeho režim označuje jako nacistický a zakazuje symboly ruské invaze.

Vyjednávání. Jednání mezi Ruskem a Ukrajinou se v současnosti zastavila. Prezidentský poradce Mychajlo Podoljak pro [agenturu Reuters](#) řekl, že Ukrajina neudělá žádné ústupky, protože by se to Ukrajině jen vymstilo. „Válka neskončí (po jakýchkoli ústupcích). Jen se na nějakou dobu pozastaví.“ Podoljak zdůraznil, že Rusko musí opustit území Ukrajiny, aby mohl být obnoven jakýkoli mírový proces.

Zahraněční politika. Polský prezident Duda [navštívil](#) Kyjev, aby promluvil k ukrajinskému parlamentu. Prezident Andrzej Duda přijel na Ukrajinu 21. května a byl první hlavou zahraničního státu, která přednesla projev v ukrajinské sněmovně od začátku ruské invaze. V návaznosti na návštěvu se Ukrajina a Polsko dohodly [na zavedení](#) společné hraniční celní kontroly a začnou také pracovat na založení společné železniční společnosti s cílem usnadnit pohyb osob a zvýšit vývozní potenciál Ukrajiny.

Premiér Portugalska António Costa navštívil [Kyjev](#) a [Irpiň](#). V návaznosti na návštěvu Portugalsko vyjádřilo svou připravenost pomoci Ukrajině s obnovou škol a mateřských škol zničených ve válce. Rovněž poskytne makrofinanční podporu ve výši 250 milionů EUR. První převod ve výši 100 mil. EUR bude proveden již v letošním roce.

Ruské ministerstvo zahraničí [předložilo](#) „černou listinu“ amerických politiků a podniků, jimž byl zakázán vstup do Ruska. Na seznamu je 963 lidí, včetně amerického prezidenta Joea Bidena, viceprezidentky Harrisové, ministra zahraničí Antonyho Blinkena, ministra obrany Lloyd Austina a dalších.

Světové ekonomické fórum (WEF). Setkání WEF začíná 23. května a téma Ukrajiny je na vrcholu [pořadu jednání](#). Akce bude zahájena virtuálním projevem ukrajinského prezidenta Zelenského. Setkání se zúčastní ukrajinská delegace včetně ministra zahraničí Kuleby, řady ukrajinských poslanců a kyjevského starosty Vitalije Klička. Jednou z mezinárodních osobností, které se akce zúčastní, bude také generální tajemník NATO Jens Stoltenberg. Očekává se, že poskytne několik pohledů na to, jaké vojenské kroky může Západ podniknout v příštím období na podporu Ukrajiny. Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová, německý kancléř Olaf Scholz a polský předseda vlády Mateusz Morawiecki budou nepochybně požádáni o další sankce. [Poprvé](#) za tři desetiletí nebyli k účasti na Světovém ekonomickém fóru přizváni představitelé ruského státu a obchodu, a bývalý Ruský dům v Davosu se nyní stane Domem ruských válečných zločinů. Tento symbolický projekt představí výstavu o ruských válečných zločinech na Ukrajině. Připojte se k živému [přenosu](#) ze slavnostního zahájení výstavy.

Sankce. Ruský ministr dopravy Vitalij Saveljev říká, že západní sankce vedly k vážným problémům s logistikou v celém Rusku. Saveljev podle New York Times [uvěd](#), že ruští představitelé byli nuceni „hledat nové logistické koridory“ pro přepravu zboží, včetně severojižní trasy, která by procházela Astrachaní a dvěma přístavy na Kaspickém moři, Oljou a Machačkalou. Je to jeden z mála případů, kdy se ruští představitelé vyjadřují k dopadu globálních sankcí na Rusko. Od začátku ruské invaze na Ukrajinu uvalily Spojené státy, Evropská unie a další národy na Rusko a jeho podniky řadu sankcí, včetně uzavření vzdušného prostoru ruským letadlům, odíznutí bank od západních trhů a zákazu ruských plavidel v přístavech EU.

Energetická bezpečnost. Litva zastavuje dovoz ruského plynu, ropy a elektřiny. Litva se stala první pobaltskou zemí, která přestala dovážet ruské energetické produkty.

Dezinformace. YouTube odstraní přes 70000 videí a 9000 kanálů šířících falešné zprávy o válce na Ukrajině, – [The Guardian](#). Zejména byla odstraněna ze serveru videa, ve kterých byla válka na Ukrajině nazývána „osvobozeneckou misí“.

Kultura Ukrajinský institut vydal [prohlášení](#) o účasti ruského filmového režiséra Kirilla Serebrennikova na filmovém festivalu v Cannes. Kirill Serebrennikov vystoupil 19. května na tiskové konferenci na filmovém festivalu v Cannes s prosbou o zrušení sankcí proti ruskému oligarchovi Romanu Abramovičovi, který je blízký Putinovi, obhajoval jednoho z klíčových ideologů Kremlu a vyzval k podpoře ruských vojáků spolu s ukrajinskými válečnými oběťmi. Ukrajinský institut odsuzuje vedení festivalu za to, že poskytlo publicitu bezvýhradnému zastánci ruského imperialismu. Ukrajinská kulturní komunita rovněž odsuzuje projev režiséra Sergeje Loznici proti bojkotu ruské kultury, který pronesl na filmovém festivalu v Cannes poté, co obdržel cenu Francie za kulturu. Stejně jako Serebrennikov i Loznica trvá na tom, že ruská kultura nemá nic společného se zločiny Putinova režimu a že se vždy stavěla proti barbarství. Loznica odděluje kulturu od společnosti, jako by jedna a druhá existovaly ve sterilních prostorech a nikdy nepřišly do styku.

Netflix dnes zveřejnil film [Nosorožec / Hocopir](#) ukrajinského režiséra Olega Sencova. Film zobrazuje dobu 90. let v ukrajinském okresním městě. Ukrajinské vnímání těchto časů zastínil dominantní ruský narativ. Ruský filmový průmysl měl tendenci vytvářet filmy a seriály zobrazující „tvrdá, krutá 90. léta“ nejuniverzálnějším způsobem (čili ruským způsobem) pro celý postsovětský prostor. Tím přispívá k vytvoření mýtu o "jednom národě", spolu s mnoha dalšími mýty. Z tohoto hlediska je "Nosorožec" téměř unikátní film, který nabízí ukrajinský pohled na 90. léta, zajímavé a nedostatečně prozkoumané období, které vysvětluje původ dvou ukrajinských revolucí na Majdanu a rusko-ukrajinské války 2014-2022.

Přečtěte si také názor a informační leták „[5 faktů o ruské kultuře](#)“ od Olgy Birzulové, filmové kurátorky a kulturní manažerky, bývalé dramaturgyně filmového [festivalu Docudays Ukrajina](#) a bývalé vedoucí filmového institutu na Ukrajině.

Četba o dekolonizaci. Imperiální státnost výrazně a hluboce ovlivnila hodnotový systém podnikatelů, říká Tetiana Vodotkyová. Hodnoty přežití a (sebe)zachování dominovaly a často stále dominují tomuto systému. Málodky se uvažovalo o seberealizaci, rozvoji, inovaci, realizaci smělých myšlenek a snů a dokonce i o vytvoření společností, které by měly trvat po generace. Ruské impérium (poněkud zjednodušeně) mělo nepsané pravidlo: loajalita výměnou za zisky. Více se dočtete v článku „[Cesta ke změně: ukrajinské podnikání mezi imperiálním tlakem a nezávislostí](#)“

Mariupolská pevnost. Poslední den Azovstalu. BABYLON 13 vydal [videozáznamy](#) bojovníka Azovského pluku "Oresta" (Dmytro Kozackyy), který strávil 84 dní v ocelárně Azovstal. Video zachycuje poslední okamžiky v továrně před tím, než jsou poslední vojáci zajati.

Čtenářský koutek.

- [Dokumentování zvěstev ve válce na Ukrajině](#) | New York Times (nytimes.com) – *Od doby, kdy Rusko 24. února vtrhlo na Ukrajinu, sbírá New York Times důkazy o brutalitách. 19. května The New York Times zveřejnil svědectví a videa, která ukazují, jak ruští parašutisté 4. března popravili na kyjevském předměstí nejméně osm ukrajinských mužů. Všechny případy se považují za možné válečné zločiny. Informace nabízejí zatím nejjasnější důkaz o tom, že oběti byly zajaty Rusy těsně předtím, než byly smrtelně postřeleny. To je v rozporu s tvrzením Kremlu, že zločiny byly zfalšovány Ukrajinou, aby nepravdivě zobrazovaly Rusy jako vrahy.*
- [Děti zpět ve škole po úklidu v traumatizované ukrajinské vesnici | Ukrajina | The Guardian](#) – *Děti se vrací do školy v Novém Bykivu v Kyjevské oblasti. Sice ještě nemají okna, elektřinu nebo učebnice, ale děti se v této vesnické škole opět začínají učit. Protože ruská armáda vyplenila většinu domů v Novém Bykivu, neměli ani učitelé, ani žáci k dispozici počítače nebo tablety potřebné ke studiu na dálku, a tak se škola rozhodla vrátit se k prezenční výuce.*

Statistiky.

- [Podle](#) ukrajinské ombudsmanky Rusko k 21. květnu ráno deportovalo 1 377 925 osob, včetně 232 480 dětí.
- K dnešnímu dni bojuje proti Rusku kolem [700 000 ukrajinských](#) vojáků a vojákůň.
- Zhruba 22 milionů tun zboží je zablokováno v ukrajinských přístavech kvůli ruské válce, říká prezident Zelenskyy.
- Generální štáb ozbrojených sil Ukrajiny oznámil celkové odhadované ztráty ruské armády k 10. hodině ráno 23. května 2022: personál – kolem 29 200, tanky – 1293, obrněná vozidla - 3166, dělostřelecké systémy – 604, raketomety MLRS – 201, protiletadlové válečné systémy – 93, letouny – 204, vrtulníky – 170, bezpilotní letadla – 476, řízené střely – 110, čluny – 13, neobrněná technika a palivové nádrže – 2206, speciální vybavení – 43.

Každá akce se počítá, žádný příspěvek není příliš malý!

- Podpořte [Kryjivku Vilnych \(Útulak svobodných\)](#) – charitativní organizaci, která pomáhá s humanitární podporou v Kyjevě, Černihovské oblasti, a v současné době se zaměřuje na podporu východní Ukrajiny. Tady jsou jejich [bankovní údaje](#).
- Sdílejte aktuální informace o situaci na Ukrajině, a to buď na sociálních sítích, v místních médiích, nebo šířením těchto stručných novinek.
- Přihlaste se k odběru našich denních aktualizací na [Twitteru](#), [LinkedIn](#) a [našich webových stránkách](#).
- Naš projekt můžete podpořit dary prostřednictvím služby PayPal. Více informací [zde](#).

Děkujeme vám za podporu Ukrajiny! Slava Ukraini! Sláva Ukrajině!